

Reactie en naschrift

'De microbiologische kwaliteit van het drinkwater in Nederland: goed, beter of best?'

Met veel belangstelling heb ik kennis genomen van het boeiende en goed gedocumenteerde artikel van D. van der Kooij (Kiwa NV, in *H₂O* 1996, nr. 8, p. 219 e.v.) over de microbiologische kwaliteit van het Nederlandse drinkwater. Met betrekking tot het onderdeel 'Wettelijke eisen' is een kleine aanvulling op zijn plaats, om eventuele misverstanden weg te nemen. Mijn reactie heeft betrekking op de volgende passage:

'In artikel 4, lid 1 van het Waterleidingbesluit [1984] staat: 'Drinkwater dat de eigenaar aan anderen ter beschikking stelt, mag geen eigenschappen hebben waardoor het voor de gezondheid nadelig kan zijn'. In artikel 3 wordt aangegeven dat het drinkwater voldoet aan hetgeen in artikel 4 wordt vereist wanneer de eisen met betrekking tot de in het Waterleidingbesluit genoemde kwaliteitsparameters worden nageleefd.'

Hiermee zou de indruk gewekt kunnen worden dat, indien de in het Waterleidingbesluit vermelde parameterwaarden worden nageleefd, het drinkwater op grond van de wet als deugdelijk moet worden gekwalificeerd. Oftewel: als in het drinkwater andere, niet in het Waterleidingbesluit genoemde parameters, in ongewenste hoeveelheden zouden worden aangetoond dan zou de regelgeving tekortschieten om aan deze situatie een eind te maken. Een dergelijke suggestie zou echter een misvatting zijn, aangezien de Waterleidingwet ook voor deze gevallen mogelijkheden tot regulering biedt.

De kernbepaling van de wet is artikel 4, eerste lid:

'De eigenaar van een waterleidingbedrijf is gehouden zorg te dragen, dat de levering van deugdelijk drinkwater aan de verbruikers in zijn distributiegebied gewaarborgd is zodanige hoeveelheid en onder zodanige druk als het belang der volksgezondheid vereist.'

Voor wat betreft onder meer de hoedanigheid van het afgeleverde drinkwater is deze bepaling voor een aantal parameters op grond van artikel 4, tweede lid WLW uitgewerkt in het Waterleidingbesluit. Dit laat de werking van artikel 4, eerste lid WLW echter onverlet. Deze bepaling kan dan ook worden beschouwd als een bepaling die enerzijds een zorgplicht bij de eigenaar van een waterleidingbedrijf neerlegt en anderzijds voor de toezichthouder de mogelijkheid biedt op te treden in

situaties die bij het opstellen van het Waterleidingbesluit niet zijn voorzien (vangnetfunctie).

Dit uitgangspunt, dat volgt uit de systematiek van de wet, is nog eens herhaald in artikel 3 van het Waterleidingbesluit:

'De eigenaar wordt, voor zover hij de voorschriften van dit hoofdstuk naleeft, geacht te voldoen aan het bepaalde in artikel 4, eerste lid der Waterleidingwet, doch alleen voor wat betreft de punten, welke bij het bepaalde in dit hoofdstuk uitdrukkelijk zijn geregeld.'

Hieruit blijkt ook dat in de betreffende passage van het tijdschriftartikel de strekking van artikel 3 niet alleen onjuist is weergegeven (de bepaling verwijst naar artikel 4 van de Waterleidingwet, en dan alleen nog het eerste lid daarvan) maar ook onvolledig (de laatste zinsnede van de bepaling onderstreept nog eens de vangnetfunctie van artikel 4, eerste lid WLW).

Wat betekent dit nu voor de praktijk? Stel dat in het drinkwater een niet in het Waterleidingbesluit genoemde parameter wordt aangetoond in hoeveelheden die vanuit volksgezondheidskundig, ethisch of bedrijfstechnisch opzicht ongewenst zijn. Daaronder versta ik ook de situatie (die bij bepaalde microbiologische parameters relevant kan zijn) dat aannemelijk is dat de parameter in dergelijke hoeveelheden in het drinkwater voorkomt, op grond van gegevens over de kwaliteit van de grondstof en de effectiviteit van de toegepaste zuivering.

Het ligt voor de hand dat de regionale inspectie milieuhygiëne in een dergelijk geval in overleg met de beleidsafdeling van het ministerie van VROM een voorlopige norm vaststelt en bekend maakt aan de desbetreffende bedrijven. Dit kan worden beschouwd als een nadere invulling van de term 'deugdelijkheid' in artikel 4, eerste lid WLW. Indien nodig kan de inspectie vervolgens op grond van artikel 7 WLW maatregelen voorschrijven teneinde aan die norm te voldoen, in het uiterste geval gevolgd door aanzegging (en zonodig tenuitvoerlegging) van bestuursdwang door de minister van VROM op grond van artikel 63 WLW. Naar verwachting zal het echter niet snel zo ver komen, omdat ook het waterleidingbedrijf er belang bij heeft dat het geleverde drinkwater als deugdelijk wordt aangemerkt.

Voor wat betreft de strafrechtelijke handhaafbaarheid zij opgemerkt dat overtreding van artikel 4, eerste lid WLW niet strafbaar is gesteld; het niet nemen van de door de inspecteur voorgeschreven maatregelen is dat echter wel op grond van artikel 62 WLW.

Na vaststelling van een voorlopige norm

zou het – afhankelijk van de specifieke situatie – wenselijk kunnen zijn om in het Waterleidingbesluit een kwaliteitseis, meetverplichting en onderzoeksmethode voor de desbetreffende parameter op te nemen.

Al met al ben ik van mening dat de Waterleidingwet voldoende mogelijkheden biedt tot regulering van de drinkwaterkwaliteit voor wat betreft parameters die niet specifiek in het Waterleidingbesluit genoemd zijn, zoals de verschillende microbiologische parameters genoemd in het artikel van Van der Kooij.

mr. W. F. E. Reinhold,
afdeling Drinkwatervoorziening,
ministerie van VROM

Naschrift van de auteur

Ik ben het geheel eens met het commentaar van de heer Reinhold op mijn artikel in *H₂O*. In de Waterleidingwet en in het Waterleidingbesluit is kennelijk rekening gehouden met de mogelijkheid dat ook andere dan de in de tabellen I t/m IV van het Waterleidingbesluit genoemde componenten een gezondheidsrisico kunnen inhouden. De 'geest der wet' op dit punt is echter niet voldoende duidelijk als alleen de artikelen 3 en 4 van het Waterleidingbesluit worden geraadpleegd. Overigens is het de vraag welke van de in de *H₂O*-publikatie genoemde microbiologische parameters voor regulering in aanmerking komen. Om technische en wetenschappelijke redenen is de beoordeling van de waterkwaliteit op basis van risico-schatting voor microbiologische parameters een belangrijke stap vooruit. In de Verenigde Staten worden op grond van deze benadering in de wet (Surface Water Treatment Rule) gedetailleerde eisen gesteld aan het zuiveringsproces. Deze aanpak wijkt af van de in Nederland gevolgde gedragslijn, waarbij normstelling voor de kwaliteit van het drinkwater centraal staat en de inrichting van het zuiveringsproces de verantwoordelijkheid is van de bedrijfsmat. Een geheel ander aspect vormt het beheersen van nagroei, die onder bepaalde condities, met name in installaties voor drinkwater en voor warm tapwater, gezondheidsrisico's met zich mee brengt. De noodzaak en de wijze van regulering van genoemde zaken vormen essentiële punten van discussie bij het overleg over de herziening van de Europese Drinkwaterrichtlijn en van de Waterleidingwet.

D. van der Kooij
Kiwa N.V. Onderzoek en advies